

**Sermones: Petri Hieremie Panormitani ex Sicilia: F.
co[n]uent[us] ordinis Predicatoru[m] bononiensiu[m]:
tam preclari q[uam] omnigene eruditio[n]is refertissimi.
omnibusq[ue] euangelica documenta ...**

Petrus <de Hieremia>

[Augsburg], 1514

VD16 P 1883

D[omi]nica infra octaua[m] epiphanie: qualiter p[ro]ficiebat Jesus. ser. xj.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70359](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70359)

Dñica infra octauā epyphanie

q̄stus redarguit ip̄m. Et sic p̄ mutauit
estm̄ zc. Dic historā. Scds casus p̄stitit
in omittēdo: puta cū p̄ in carcere detinet
z filius negligit ip̄m liberare vel ifirmo pa
tri nō subuenerit: vl' furioso vl' indigentē:
vl' si p̄ p̄ris: vel debito ei? in q̄tū p̄r fidei
tubere noluerit: h̄ tñ qd̄ de fideiussione d̄
ad mactos tñ p̄ner. Sub h̄ aut̄ casū cō
phendunt̄ auari q̄ negligūt soluere ch̄o i
paup̄e zc. Dic vt expedit. Un̄ Dat. xxv.
Ite maledicti in ignē efnū zc. Eurtui. n.
z nō dedistis mibi māducare. Sicuti z nō
dedistis mibi bibere. Infirmus fuit z nō uisit
rastis me zc. Qd̄. n. vni ex minimis meis
fecistis mibi fecistis. Ite Eph. v. Hoc autē
scitote intelligētes q̄ ois auar? nō h̄z here
ditatē i regno ch̄o z dei. Quito ex stultit̄
ria: ex q̄ p̄cedūt due alie cause. Prima ē in
famis p̄uerfatio. Scda est incauta p̄sump
tio. Prima q̄ zc. Sic q̄n filius? h̄ uolūtate
p̄ris cū malis hoibz p̄uerfat. i. si cū malef
cis vl' maleficis efficit. Sic in p̄posito in h̄
casu sūt oēs q̄ p̄uerfant cū meretricibz: ta
bernarijs: ruffianis. Prouer. xij. Qui cū
sapientibz gradit̄ sapiēs est. Amic? vo stul
toy silis efficit. ps. Lū scd̄o sc̄tus eris zc.
Scda cā est incauta p̄sumptio. Sic ille q̄
ad ludos p̄culosos z mortiferos se ingerit
vl' yllia foris officia: vel exercitia: sic mi
nimi z iocularij: cū p̄f illi? p̄fessiois nō
fuerit z h̄mōi. Sub h̄ casu p̄phendūt oēs
lufos taxilloz: vl' aleaz. Ibi nota q̄ o
ero differentie p̄onaz p̄p̄ h̄ d̄anant. P̄rio
ludētes. Scdo assidētēs q̄ d̄at fauorē lu
do. Tertio retores rei publice: q̄ p̄mittūt
ludū: q̄ vt d̄t rex. liij. di. Error. Negligere
cū possis p̄urbare p̄ueros nihil aliud est
q̄ fouere: nec caret scruplo societaz: occulte
qui manifeste facinorū desinit obuiare.
Quarto mutuātes pecuniā. Nota h̄ casū.
Utz mutuās possit reperere pecuniā mu
tuatā ad ludū. Et p̄tū q̄ nō: cū in pari cā
turpitudinis melior sit p̄ditto possidentis. l.
Ibi autē. ff. de p̄di. ob rur. cam. Si tñ is
cui mutuātū est iurauit restituere: d̄z aut̄
perere absolutiōne de iuramento a iudice
ecclesiastico: aut restituere: z postea repere
re: vt in. c. debitorēs. de iure iur. Hanc q̄
stione habuit de facto Panoz. Quinto in
spiciētes. Nā p̄hibitū est ludētes inspicere
p̄p̄ m̄ta p̄ra: q̄ inde p̄ueniūt. L. de ep̄is.

et cle. aut. interdicim? z de uita z ho. cle.
Clerici. Sexto accōmodātes siue dantes
taxillos aleas vl' tabulariū vl' cartas. In
q̄. de obli. q̄ ex delict. nascunt. q̄. ope. Ser
p̄imo p̄stātes cādelas. Octauo comōdā
tes locū: siue sit dom? siue al? locus zc.
Ergo cū sim? filij simus heredes.

Dñica infra octauā epypha
nie de euāgelio. Sermo. xi.

Proficiebat

Jesus sapiētia z etate: et
grā Lu. x. Ser. erit de sa
cro euāgelio. Salutes dir
go Maria zc. Hoc vbi habz magnā dif
ficultatē i theologia: qz in eo q̄ d̄t. Qd̄ ie
sus proficiebat etate nulla est dubitatio: q̄
cū esset yer? hō: debuit sic yer? hō accipe
incrementa corpis p̄ etate: vt. j. dicef in p̄t
ma p̄te fimonis. vii ap̄ls Heb. ij. Debut
em̄ p̄ oia fratribz assimilari. Sz q̄ ch̄s p̄
fecit in sapiētia z grā: h̄z magnā difficul
tatē. Pro cui? intelligētia notādū: q̄ doctri
na cōis z vera est oim theologoz singlari
ter mgf h̄iaz in. ij. li. di. xij. Qd̄ ch̄s nō
solū in q̄tū de? h̄z etiā in q̄tū hō in p̄mo
instāti p̄ceptiois habuit tantā sapiētia et
gram q̄ntā h̄z mō i celo / p̄seq̄nt augeri nō
potuit: p̄bat h̄ rōne z auct. Rō est ista: q̄
grā ch̄i q̄uis mathematice loquēdo fuit
finita: qz creatura est: tñ philoso phice lo
q̄ndo p̄r dici esse ifinita: siue loq̄mur de
grā vnionis: siue de grā singlar? p̄one: si
ue de grā capitis. Hec em̄ triplex grā fuit
ch̄o. Mathematica? ei p̄siderat solū rōne
q̄ntitatē: fm̄ quā nihil p̄hibet q̄n possit fū
nito aliqd̄ addi P̄hus aut̄ p̄siderat formā
realē. Prohibet aut̄ additionē talē forma
quā p̄siderat natural. S̄ra igit vnionis re
sultat i ch̄o ex p̄iunctione h̄ianitaz ch̄i
ad diuitatē: q̄ nullū mai? donū: nullū ex
cellent? extimari p̄r. S̄ra vo singlaris p̄
sone: ēr q̄damodo fuit ifinita ch̄o. Quā
uis em̄ grā illa z sapiētia sit limitata: eo
q̄ sit recepta in ch̄o nec h̄eat esse subfistē
tū nō fuit limitata quātū ad rationē ip̄i?
grarie qz habuit ch̄s ḡram: fm̄ oēm mo
dū p̄fectionis ip̄i? q̄cquid ad p̄fectionē
grē p̄tinere p̄r totum in ch̄o fuit. Un̄dē

dicat Ro. iij. Non em ad mensuram dat de
 spm. s. chzo. Un dicit mgr in. iij. sent. dist.
 xij. q. de? maiore gratia chzo coferre non
 potuit: nec pot plenior intelligi. Primo ex
 positio respicit ipsam forma. s. ipsam gras.
 Secda subiectu. qd pot dupliciter intelli
 gi. Uno mo: vtz q non posset creati ma
 ioz gra a deo qntu ad rone gre: qz omne
 qd pnter ad pfectione gre collaru et fuit.
 Quauis em multa alia posset de? facere:
 in no pnter ad rone gre. Sicut posset ho
 mini multas alias pfectioes naturales
 essentielles addere: s; hoc no esset de rone
 hois: z esset tuc alia spes z no ho. Vel dic
 q licet qntu in se est posset de? maiore gra
 tia creare qntu ad essentia q sit gra chz:
 in nulla maior gra posset esse cu? capaci
 tas creata fit capax: nec posset facere ali
 qua capacitates q no esset creata. Sic no
 ra Tho. in. iij. sent. di. xij. q. j. ar. ij. q. ij. ad
 scdm. z. q. iij. ad primu. Et ide ducedum
 de sapientia z sciencia chz: que a deo pfecta
 fuit in instati ceptiois q crescere ampli
 no potuit qntu ad essentia sciencie: nec qntu
 ad numeru scitoz: licet qntu ad aliqne
 modu cognitiois creuerit: q. s. experimen
 taliter aliqua causa q prius ad corp? glo
 rificandu in deat. Claritas ab aia sicut q
 da qualitas pmanes corpus afficet. Un
 fulgere corp? aliter no est miraculosum in
 corpe glorioso. Hoc modo no nouerat: vt
 nota Tho. in. iij. sent. dist. xij. iuxta illud
 Heb. v. Luz esset fil? dei didicit ex his q
 passus est obedientia. Gratia so capite? in
 chzo que considerat qntu ad effectum: etia li
 mitata no fuit ad aliquos determinatos
 effect?: sed pot p gram infinite operari re
 demptione. Juxta illud. j. Joa. ij. Spie. s.
 chis est ppitatio p peccatis nris. no p no
 stris aut tm: sed etia p totius mundi. Patz
 ergo ro. Ho videam? auctoritate. Hier.
 xxxj. Noui creauit dñs sup terra: femina
 circadabit viru. s. statim pfectu in omnib?
 Golut sancti q chis ab initio coceptiois
 fuit plen? omni gra. Ad ide Esa. vij. Ec
 ce ego cocipiet z pariet filiu: z vocabitur
 nome ei? Emanuel. buryr et mel come.
 vt sciat repro. ma: z eli. bonuz. Et quibus
 patz q gra chz fuit quodammodo infinita ab
 initio coceptiois. Siat gratio. Nullu infi
 nitu augeri pot: sed gra fuit infinita vt di

ctū est. q augeri nō potuit. Et quō dicitur
 in themate q chis pficiebat sapia z gra:
 Rñ. q hoc pot intelligi dupliciter. s. habi
 tualiter vel effectualiter. Primo mō. s. habi
 tualiter chis nō poterat pficere p rones z
 auctoritates supdictas. Itē Tho. iij. p. q.
 vij. ar. xij. q. xij. s; effectualiter pfect: qz qnto
 magis crescebat in corpore tato maiores
 effect? ostendebat sapie z gre. Detur sili
 tudo de sole: licz tantā claritate habeat in
 auroza qntā hora pme: z tantā hora pme
 qntā hora tertie: z tantā hora tertie qntā
 in meridie in se habitualiter: itē effectualiter
 sol pficit in claritate: qz non tantā clara
 te ostēdit hora pme qntā hora tertie. z nō
 tantā hora tertie qntā in meridie zc. Sic
 de sole iusticie chzo: q licet in instati cocep
 tiois haberet tantā claritate gre et sapie
 qntā haber mō in celo habitualiter: itē effe
 ctualiter pficiebat in sapientia et gra: qz in
 auroza. i. ante qz virgo ipm pareret nodū
 orus erat sup terra z dabat aliqs radios
 claritatis. s. vginu Marie. Joseph z Joā
 ni baptiste z Helisabet. Na Joānez sancti
 cificauit in vtero: sps etia existēs in vte
 ro. Itē fecit eū pberā nondū natū. Grez
 fecit pberissaz Helisabet z Zacharia ei?
 parētes. Sed maiore claritate dedit hora
 pme. s. in natiuitate p tot miracula zc. S;
 adhuc maiore dedit hora tertie: qñ. s. fuit.
 xij. annozū disputando cū doctorib?: dicit
 in euāgelio hodierno. S; multo maiores
 radios emisit in meridie. s. qñ fuit. xxx. an
 nozū in pdicatioe euangeliij / z miraculoz
 opatioe. Ecce quō chis pficiebat effectua
 liter in sapientia z gra apud deū et hoies.
 Apud deū quidē. i. ad eius laudē: z apud
 hoies. s. ad eoz utilitate. q videntes puez
 rali in gra pficere: corrigebant se: et ducti
 exēplo ei? redibant ad deū. Esa. xj. Puer
 puulus minabit eos. Itē apls ad Titū. ij
 Apparuit gra dei saluatoris nostri omni
 bus hominib? zc. Item Bego. in quadā
 homelia pficiebat sapientia: nō p accessum
 repositis accipiendo qd nō habebat: sed do
 na sapie z gre q habebat ceteris pandēdo
 qd ad ipsoz edificationē z dei honore pro
 ficiebat. etia nō in cognitione notitie sim
 plicis: sed experimentalis: vt supra dictū
 est. Item Berni. supra dicitur est. quod
 de sapientia z gratia hoc dictum est. nō fm

Dnica infra octa. epiphanie

qd erat sed fm qd apparebat intelligēdū est. non qd vtz aliqd noui ei accederet qd ante nō haberet: sed qd accedere videret qd volebat vt videret. Vel pōt dici fm qd scribit qdam doctor ordinis heremitaz: qd id qd dicit qd chris pficiebat grā/intelligitur de grā gratis data/qd cōsistit i actu: nō de grā gratū faciēte. fm quā pficiebat: nō qdē vt deo magis grat⁹ esset intēsiue/sed exēsiue: qd oia opa sua placebāt deo. Et iō qnto maiora z plura opa facebat: tāto et pluribz placebat deo. Pater qd quōd chris pficiebat sapientia z grā effectualiter Et de hō habet auctoritas pphetica Etate Qui loquit in psona dei p patris loquētis de chro fm qd hō: Ecce intelligit seru⁹ meus/z exaltabit z eleuabit: z sublimis erit valde Etā. li. vbi ponitur qnto: grad⁹ exaltationis effectualis. Prim⁹ ibi. Ecce intelligit seru⁹ meus. s. in instāri cōceptio nis: z exaltabit. s. hora pme in natiuitate: z eleuabit. s. hora tertiē in disputatione cū doctoribz: z sublimis erit valde. s. in predicatione euāgelij. Pz thema. Hōdo pro declaratione euāgelij/notandū qd hoc euāgelij cōtinet in effectu tria singularia de dño nostro iesu chriso.

Primū est augmentū corporale: proficiebat etate.

Secundū est documentū spirituale: proficiebat sapientia.

Tertium est exemplū virtuale: proficiebat gratia.

Hec ostēdunt clare in themate. Primum cū dicit pficiebat etate. Scdm: pficiebat sapientia. Et tertium: pficiebat grā. Pri mu ergo qd ostēdit zc. dum dicit pficiebat etate. Vbi sciendū qd dñs nfr Iesus chris exiit de vtero matris noluit subito magn⁹ apparere cū potuisset iā magn⁹ nasci. vt fecit de Adā in pncipio mudi: qui exiuit de vtero mris sue. s. terre/ā magn⁹ z hō pfecte etatis. xxx. annoz. Hoc rāgit text⁹ dicit⁹ cens. Formauit de⁹ hoiem de limo terre. Hō hoiem: nō dicit puer vel infans: z in spirauit in facie eius spm vite. i. aiām: et fact⁹ est hō. nō dicit infans in aiām iuuentē. Gen. ij. Et tum aut est qd ita potuisset chris facere de se s. noluit: qnimo voluit cū ceterz paulatim crescere. Primo voluit esse infans. Scdo voluit ee puer. Tertio

adolescēs. Quarto iuuentis. z tandē vir pfect⁹. Rō est duplex. Prima qd debuit p oia fratribz assimilari. Heb. ij. et Sap. vij. Ego nat⁹ accepti cōem aerez: z similit⁹ decidi in sanctā terrā: z primā vocē silem oibz emitt⁹ plorās. Scdo rō ad ostēdendū qd veniebat p saluatione oim. Venit em saluare: Primo infantes p innocentia baptismale. Scdo adolescentēs p obedientiaz generalē. Tertio iuuenes p pniaz sacrale. Iō debuit p oia fratribz assimilari qd vult ois hoies saluos fieri. i. Tim. ij. Si dicatur: nō videt venisse ad saluanduz senes: qd noluit esse senex: sed voluit mori in flos re iuuentutis z dare aiām suā in etate qua magis vita diligit. Iuxta pphiam Hier. xij. in psona chri dicitur. Reliq⁹ domū meā am dedit dilectā aiām meā. i. vitā in manu inimicorū et⁹. Rñ. qd imo venit etiā saluare senes. Licet em ipse nō fuerit senex: tñ a senibz voluit bñdici. s. a Simone z Anna. Luc. ij. Iō postq serā mat⁹ ecclia festi uauit de infantia saluatoris festiuitatibz tractatis: mō incipit facere officij de ei⁹ pueritia: qñ. i. fuit. xij. annoz. z de hoc loquit pncipiū euāgelij. Qu fact⁹ esset Iesus annoz. xij. zc. viq: In medio doctorū. Vbi notandū qd in tota iudea nō erat nisi vnū tēplū. s. in Hierlm. in qd offerri posset sacrificiū sub pena mortis: de qd Deut. xij. Propt⁹ qd iudei ter in anno tenebant venire ad tēplū in hierlm. s. in festo pasche z pentecostes/z scenophegie. i. tabernaculorū fixationis ex pcepto legis. Ero. xxij. z Deut. xvj. Itē virgo Maria in dictis festiuitatibz volebat venire a Nazareth que distat ab Hierlm p. xl. miliaria: z ex magna deuotione z dilectione nolebat dimittere filij suū Iesuz: sed ipm portabat in bra chijs qñ erat infans. sed qñ est fact⁹ puer/ducebat ipm p manū. Hora hic pteplan/ do quō virgo ibat cū filio. aliqñ cū calore aliqñ cū frigore: aliqñ cū pluuia/nive/et cū v̄to. Si fuisset sibi dictū. Qd hō bñdica: z quō vaditis mō cū tali tpe: Rñd⁹ ser fgo. Glado ad tēplū dñi in hierlm. O fgo glōsa: z nunqd nō estis vos tēplū dei magis scdm qd illud: De qd ecclia. Domus pudici pectoris tēplū repere fit dei. Et nūquid fil⁹ vester videt esse tēplū diuinitatis: Jo. ij. Soluite tēplū hoc: z in trē

duo excitabo illud. Hoc autē dicebat de tē
plo corpus sui. Sed hō finalit ruderet. h
facio in exēplū hoim: vt nullus qntūcūq
velicat? excuset se ne vadat ad eccliam. Ra
tione calorū/frigorū/seu pluuię rē. Hoc
dicit expse Beda in home. hōd. Jō dicit
de? Demento vt die sabbati sanctifices
sa rpalib; abstinedo/z spūalib; vacādo.
Ero. r. Hora: in nllō alio scepō de De
mēto: nisi in isto. Hī nota h q parētes de
berēt ducere filias/etia; hines ad eccliaz
in dieb; dñicis z festiuis. Hora cōtra m
lam cōsuetudinē cōtrariā rē. Jō sunt tot
mala: qz tūc hñt oportunitatē quā nō hab
bent infra hebdomadā: qz parētes sunt in
domo: iō vadunt rōt grauide ad nuptias.
vel foras: iā pepererūt bis/vel ter: iō ou
cende sunt ad eccliam. Hora etia; h mulie
res: q post mortē maritorū vel filioz stant
p ymū annū trinuū q nō vadunt ad ecclie
stiam: qñ se vellint hoc mō vindicare d oeo
Loplero ergo festo/ pūmarisq; dieb;
cu reditē remāit puer Iesus in Hierlm
nō parentū negligētia/ sed p diuinā puidē
tia: z nō cognouerūt parētes ei?. Ratio:
qz erat mos iudeoz et honestate: vt homi
nes trēt p ymū yā z mulieres sequebant.
Pueri autē poterāt ire cū patre z cū matre
Nota hic q in h q dicit Non cognouerūt
parētes eius: pbes exēplū filijs q in diuio
obsequio faciēdo nō est cōsiliū a carnali
bus parentib; rēquēdū: qz Inimici hois
domestici ei? Dar. r. Hī Hiero. in epla
ad Heliodoz. Licet pat in limine iaceat
z mat ybera rē. Qñ ergo hō Maria re/
cessit de tēplo/ z nō vidit iuxta se puerum
Iesum credidit q esset cū Ioseph/ z cum
eo veniret. Jdē ecōuerso credidit Ioseph
Hoc tangit euāgelista dicens. Existiman
tes autē illū esse incomitatu: venerūt iter
diei. Credo q Ioseph venit pū in Haza
reth: qz viri vadūt veloci?: z vt pararet ce
nā. z qñ virgo intrabat domū/ ocurrēbat
sibi fili? z faciebat sibi magnū festū. Sed
tunc qñ virgo intrauit domū z nō vidit fi
liū suū dixit ad Ioseph. Et vbi est filius
meus Iesus: Respōdit Ioseph. Et non
erat vobiscū: Tunc hō ardent plangens
dixit. Miserā: quid est de filio meo: Et
statim magn? clauus intrauit in cor suū:
qz diligebat plusq; oēs mēs filios suos.

Ratio: qz alle matres diligūt filios suos
tanq; creaturas suas. Sed hō diligebat
ipm etiā tanq; creatorē. Jtē alle mulieres
diligūt filios suos amore naturali: s; hō
et amore fruosō. Charitatē. Jtē nlla mat
habuit filiū tam fruosum. Jtē alle mres
pdunt hginitate ppter filios: sed non ipsa.
Jtē alle matres dolent in pū: sed hō mi
nime. Virgo ergo plorādo intrauit came
raz dices. O fili mi: vbi estis vos modo?
Utinā nō in manibus Archelai filij Des
rodus. O fili/ vbi cūq; estis vos scit; meū
dolorē z timorē. Tunc cor hginis erat qñ
inter duas molas. Et vna pte cogitabat
vtrū ascenderat in celū: z ex alia parte vi
cebat. Quō recessisset q mibi nō videret
nec adhuc pdicauit euāgelii: nec instruit
sacramēta. Et alia parte cogitabat ne Ar
chelais fili? Herodis ipm teneret: q tunc
regnabat. Ioseph autē ex alia parte plorā
bat dicens. O miser ego/ qd dicit mibi de?
pater: qz tā male custodiui filius eius. O
miser/ qd de tanta mea negligētia dicame
Sec? de multis cōiugib; q qñ aliqd sinī
stri patiunt/ prendūt: dicitēs alter ad alte
rū. Hos fecistis hoc: imo vos. Sed virgo
et Ioseph mutuo se cōsolabant. Dicebat
hō. Pat ceneris vos/ qd ego nō possum
Rēdebat. Nō potero/ nisi z vos comēda
tis. Dixit hō. Rogo vos pater vt pquū
ramus filiū meū apud vicinos/ parētes/ z
amicos. Dic quō ibant de nocte cū lateri/
na plorātes z ipm qrentes: z oēs mirabā
tur/ z ex cōpassiōe multe mulieres associa
bant secū p Hazareth. z ipso nō inuēto re
dierunt domū. Et hō intrauit cameram
suā: z genib; flexis lachrymando dicebat.
O de? pat. O fili mi. O spūs sancte/ vtrū
te cui? cōcepti: velitis me solari. O archā
gele Gabriel portetis mibi bona noua de
filio meo O fili mi vbi estis mō: iā ampli?
nō possum pati. Jdez faciebat Ioseph ex
alia parte: nec in tota nocte dormierunt.
In crastinū pō bono mane redierunt hic
rusalem/ z fuerūt ibi in sero: cogitate quō
de nocte cū laterna tbat p ciuitatē hierlm
qrentes ipm p cognatos z notos. de quo
gentes mirabant q tali hora intrēt p ciui
tatē: cū ess; famosa de maxima honestate
et sanctitate vite. Cogitate quō custodes
sue guardie qñ inueniebant eos/ dicebāt

Unica infra octa, Epiphanie

Ochi va la rē. Transactis tribus diebus dicitur hō. Eamus ad templū dñi et oriem⁹ ut ipm inueniam⁹. Dicit euāgelii. Et factū est: post tridū inuenērūt ipm in tēplo in medio doctorū. Et statim hō accedens ad eū dixit. Fili cur fecisti nobis sic. s. nob ignorantib⁹. Nō fuit increpatio sed q̄stio. Ecce pater tu⁹. s. putatū⁹: et ego dolētes querebam⁹ te. Cogitate quōd ch̄s dulcī cōsolabat matrē suā dicēs. Et quid est q̄ me querebatis? Resci. q̄ in his q̄ pa. mel. sūr oportet me esse: De rota speculatiōe habetur. p̄bia p̄phete loquētis in p̄sona h̄ginis. Per noctes q̄siuit quē diligēt ania mea: q̄ siuit illū et nō inueni. Surgā et circuibo ciuitatem p̄ vicōs et plateas: quērā quē diligit ania mea. Vidistis: Paululū cū pertransissem eos inuenit quē diligit aia mea renū eū nec dimittā. Cañ. ij. Bis dicit q̄ siuit illū et non inuenit: q̄ bis dicit J̄sum nō inuenit hō. Primo in comitatu inter cognatos et notos. Secōdo in hierlm ante tridū elapsū. Doctis hic nota duo. Primo quōd p̄dit J̄sus. Secōdo quōd inuenitur. Perdī quidē in festo: q̄ in diebus festiuita plura p̄cā cōmittunt ut plurimū: die yr expedit. J̄o dicit ch̄s nob. Solenitates v̄ias odiuit aia mea. La. j. Nota hic cōtra cōiūna et festa q̄ fiūt in nuptijs: et etiā hastiludia: p̄t expedit. Nota q̄ accedere ad hastiludia ex curiositate: nō est sine peccati rōne. Primo rōne curiositat⁹. Secōdo rōne amissione. Tertio rōne periculi incitationis ad luxuriā: p̄ferim q̄ fiūt h̄mōi p̄pter amores mulierū. In Dauid videndo Betsabee occupauit eā rē. ij. Re. xj. Vide Tho. ij. q. lxxij. arti. ij. Nota q̄ inuenit J̄sus nō in teatro: non in foro: nō in curia: nec in cognatos: sed pot⁹ inter eos perdī. Dar. x. Inimici hoīs docti mēstici ei⁹. sed inuenit J̄sus in tēplo post tridū. s. post tria opa penitētia. Primū est cordis cōtritiō: q̄ dicit dies natural⁹: et includit noctē culpe material⁹ diuine grē formalis. q̄ vera p̄tritiō nō est sine claritate dei seu diuine grē. ex q̄ dōlet de culpa commissā. Secūda dies est oris p̄fessio: q̄ etiā dicit dies naturalis cui⁹ nox est prolatio p̄cōr⁹: q̄ si se diffamādo: dies clara remissio p̄cōr⁹: q̄ fit i absolutiōe et oris claritas grē. quā si habebat ex cōtritiōe: tūc auget

ex p̄fessione et absolutiōe. Tertia dies est vite correctio: cui⁹ nox est labor correctiōis et mutatio male inclinatiois. Dies hō est claritas p̄cie et bone fame. Correctio ē: q̄ si fuisti sup̄b⁹/yan⁹/pōpōli⁹ et cetero sis hūilis: et sic de alijs. h̄mō ch̄s inuenit post tridū in tēplo manib⁹ sacerdotis ad digne cōicandū. Aur. allego. J̄bin⁹ viāz triū diez in solitudine: yr imolem⁹ dño deo n̄ro in dextro. Ero. ij. Secōdo p̄ctūz est documtū sp̄iale: cū dr. Pro fictebat sapia. H̄ideam⁹ practica. De q̄ dicit euāgelii. Inuenērūt eū in tēplo sedētem in medio docto. au. illos. et inter. stu. aur. o. qui. au. Sup prudētia et r̄n̄is ei⁹. Duo vidēta⁹ h̄. Primo de modo sedēdi.

Secōdo de materia de q̄ disputabant. De p̄mo. s. de mō sedēdi: declarat Beda in hom. hōd. dicēs. Fuit hoc hūilitatis indicium: imo etiā eximii dīcēdi hūilitat⁹ exēplū. In Beda in hom. hōd. Dei d̄pe v̄it⁹ et dei sapia et naq̄ diuitas: q̄ loq̄tur. Ego sapia habito in p̄silijs rē. J̄pa hoīez indura ad audīēdos hoīez venire dignata est: yr nimiz hoīb⁹ q̄uis sumo igenio p̄ditis necariā dīcēdi formā progaret: ne s. q̄ discipuli p̄tatis fieri refugerēt/mgri esserent error⁹. Hec ille. Nota h̄ p̄ legistas q̄ in casu idubitable erubescūt p̄ulere p̄ritiōe: et ita p̄ferūt fallas inias in dānum p̄ris lese: et in p̄nitie aiaz suaz. Sic de medicis: sic de theolog⁹: de aliq̄ casu p̄cie in terrogādo. Corra q̄s dr turcōsultus i. l. ap̄d Julianū. ff. de fidei cōmissarijs liberatib⁹. Et si aliey pedē in sepulchro habere: adhuc aliq̄d dīcere velle. Die yr expectat. Dicit q̄ daz q̄ ch̄s sedebat i cathedra in medio doctor⁹: et ita pingūt p̄ctozes: s. male. Die q̄ q̄ i angulo tēpli doctozes habebat scāna circularit posita p̄ p̄silijs et dīputatiōib⁹: vbi erat rota plena lib⁹: et q̄ doctozes disputabāt: pueri maxie igenio: si ponebāt se i medio doctor⁹ in terra sedēdo: audīēdo doctozes: et d̄ dubijs infrogādo: s. nō p̄ doctozes arguēdo. Hūc modū alioz pueroz voluit tenef ch̄s: nō dr. Inuenērūt illū i me. doc. au. illos et inf. nō dr arguētē et r̄ndētē. De mafia ar de q̄ tūc doctozes et Rabini disputabāt: inuenit i epla Hiero. ad Paulinū. c. ij. vbi sic dr. Duo decim ānos saluator ipluerat: et in tēplo

sedes: et de questionibus legis interrogans: magis docet dum prudenter interrogat. Hora de questionibus legis: ronalius quod possim cogitare: quod potuit esse: questionibus sedes legis: quod tunc maxime disputabant erat de aduentu messie: quod omnes doctores nullo discrepare sciebant ipsi aduentus messie esse completum: tunc ex prophetia Jacob. Gen. xlii. Hora, auferret septem de iuda: et dux de femore eius: donec nec veniat qui mittendus est. Et ex septuaginta hebdomadibus. Dan. ix. Quod ponamus in practica disputatione. Luz quod doctores et magistri essent in circulo: et christus puer in medio sedes in terra: quod doctores proposuit questionem. Quid inquit videt vobis de tempore messie et christum sic completum? Raderunt aliquid quod sic, et ille ait. Et ego sic etiam puto: non christum facit quod prophetia Aggei dicitis. Hec dicit dominus. Adhuc vnum modicum et ego mouebo celum et terram: mare et aridam: et mouebo omnes gentes: et veniet desideratus cunctis gentibus. Aggei. ij. Quod diu non vidimus ista signa: ideo dubito. Dicebat alij. Verum dicitis: sed cogitemus super hoc, et nesciebant aliud dicere. Tunc christus puer in forma discipuli manibus multiplicatis surrexit dicens. Domini si placet aliquid dicam. Et ait. Domini si recordamini: modo sunt xij. anni sicut audiui a parentibus meis quod in celo. i. aere appuit noua stella que produxit tres Reges reges orientales, et etiam sic terra mora est: et mare: quod tunc vnusquisque pgebatur ad propria ciuitate ex precepto imperatoris vespiteret etc. Et angeli etiam apparuerunt illa nocte et fecerunt magnam festum. Numquid videt vobis quod ista sit motio celi/terre/et maris de qua loquitur prophetia. Ecce quod interrogabatur. Sed attende quod hac prophetia Aggei intelligit Aug. xvij. d. ci. dei. c. xxxv. de scdo aduentu dicens sic. Hec prophetia prima completa tam cernit: partim sperat in fine completenda. Hout enim celum angelorum et siderum testimonio quod incarnatus est christus: mouit terram in genti miraculo: de ipso signis partim. mouit mare et aridam: cum in inuisibilis in toto orbe christus annunciat. Ita moueri omnes gentes videmus ad fidem. Jam pro quod sequitur. Et veniet desideratus cunctis gentibus: de nouissimo est spectat aduentu. Et enim ecci desiderat expectantibus: prout oportuit eum dilectum esse crederentibus. Hec ille. Christus igitur sic interrogante et sic dicente: prophetia sua intrabat in corde au-

diendum sicut sibi placebat. Quod dixerunt ipsi. Hec dicit iste puer. Ego recordor etc. Dixit christus. Domini peccatis mihi si pueri querunt etc. Ecce quod de questionibus legis interrogans magis docet dum prudenter interrogat. Deinde dixit alij. Domini adhuc restat dubitatio de alia prophetia Esa. vi. Pops qui ambulabat in tenebris vidit lucem magnam: habitantibus in regione umbre mortis lux orta est eis. Esa. ix. Hoc signum debuit esse messie: sed illud signum non vidimus. Dicebat alij. Hec dicitis: et reuoluebatur caritas. Tunc dixerunt christo. Fili tu in hoc quod dicit: dubitas in alio quo? Raderunt cum omni reuerentia di. Domini audiui quod ista sunt anni. xij. in berthele appuit magna claritas: intantum quod non appuit sic meridies: et angeli apparuerunt pastoribus cum magna claritate. Dixerunt doctores. Per deum verum deum. Ita recordamur quod sic audiui: mus etc. Quod filii benedicti a deo: quod sic clarificas scripturas et intellectus nostros. Ecce quod de questionibus legis interrogas. Dixit alij. Domini adhuc magna dubitatio: Nonne dixit Salachias prophetia. Veniet ad templum scdm suum dominator que vos queritis et angelus testameti que vos vultis. Mal. iij. sed non dum venit: etc. Quod miseri habebat illum presentem. Propf h dixit eis Jo. bap. Vedit vestrum stetit que vos nescitis etc. Jo. i. Et interrogauerunt eum quod diceret. Qui respondit. Quod dominus: et quid potest dicere pueri. Audiui a parentibus meis quod post miraculum de lumine inde. xl. dies quod da mulier iuuenis cum puero in brabrys venit ad templum. Et scus Symeon et Anna prophetissa predicauerunt eum dicitis. Quod ille puer erat verus messias. Dixerunt illi. Per deum verum dicit. Symeon erat me: consanguineus a quo ego audiui. Alii dixerunt. Et ego ab Anna sanguinea mea. Quod benedicite filii addiscatis bene. Dicit euangelium: quod stupebat omnes qui eum audiebant super prudentiam et stans est. Deinde Rabi Samuel suspiras dixit. Et nunquid recordamini quod Herodes occidit multos pueros: etiam illum? Et tunc omnes remaserunt tristes et non poterat ruderere. Tunc christus surgens cum humilitate etc. Domini reuerenti: ego legi Exo. xxiij. et xxiiij. et Deut. xxiij. Non coques hedum in lacte matris sue. Quod pueri possent hic dubitare: non de quod ipse dubitabat. An de: velle ostendere quod ecci coquendus hedus: vltan ecci

Dñica. I. post octa. epiphaniæ

hec ppha d messia zc. Ad Herodē: ne in
lacte mris occideris chm. Dixit autē Ho
yses in tribus locis pdictis. Nō coqs bedū
zc. Quod tripl fuerant innocētes ab Herodē
de occisi: qdā gladiari: alij strāgulari: alij
pculsi in parietib. Jō dr/ nō coques bedū
i. chm. Tūc doctores illi illumiati dixer
rūt. Pro certo verū dr zc. Jō nō fuit occi
sus ab Herode. Et dū sic fabularent ve
nit Jgo Maria vi. Fili qd fecisti nob sic
zc. Dicit Rabini. D dñā/ z puer h est fi
lius vester: Rndit Jgo. Ita dñe. O rā ex
cellētis ingenij filiū habetis: faciatis illū
addiscere/ qz erit magn⁹ Rabin⁹. Nō ostē
datis sibi officiū z artē viri viri. De ista sa
pientia habet ppha. Ego sapia habito in
psilijs: z eruditus inter sum cogitationib.
Proverb. viij. Ecce g quō chīs pficiebat
effectual. Tertiū punctū est d exēplo
pual. dū dr: pficiebat grā. eodez mō hoc
est intelligēdū sicut supra de pfectu sapie.
Jō dicit apls. Appuit grā dei saluatoris
nri oib hoib erudiens nos. ad Titū. No
ta Appuit. Nō dicit creuit grā: s; appuit
i. effectual: erudiēs nos. s. dando exēplū
puale nobis. de q dicit euāgelista in. iij.
pre euāgelij hodierni. Descēdit cū illis in
Nazareth z erat subdit⁹ illis. Pro decla
ratioe nota. Nō legit q in domo Jginis
esset aliqs nisi ipsa Jgo z Joseph/ et chīs.
Ubi aut sunt tres psonē in domo/ multis
indigēt seruitijs: mō qd faciebat futia in
domo: Dicit Lucas/ qz erat subdit⁹ illis.
Jre ipsemet chīs dr. Fili⁹ hois non venit
ministrari s; ministrare. Dat. xx. Ecce quō
pficiebat grā parētib seruiēdo. Hora de
fuito chri fm mgrm hstoriarū scholasti
cap: q portabat aquā de fonte Nazareth
Dic practice quō Jgo cū Joseph pie pren
debāt de portādo aquā. sed chīs dnm mēs
qstionē portabat lagenā zc. Si fuissz tūc
chīs infrogat⁹: z nos etiā duore z spūalr
spz vidētes infrogē eū. Dñe z qre vos
portat⁹: zc. Rūderet. Ut det exēplū alijs
vt sint obedētēs parētib. Horat⁹ dic
filios inobediētes. Jō apls. Filij obedite
parētib vestris in dño. Hoc em iustū est.
Honora patrē tuū z mrez tuā vt bene sit
tibi: z sis longeu⁹ sup terrā Ephe. vj. No
ta exēplū qd ptingit Valentie de qdā inia
to ad suspendiū/ de quadā morte de q fuit

iniuste diffamarus. z quādo fuit ppe fur
cas/ z vidit cas nouiter factas in illo loco
Clamauit dicēs. Dñe iuste morior: mō
ex isto crimine mort⁹ mibi iniuste z false
iposito/ s; qz in h loco pberant mrez meā:
q orauit di. Rogo deū vt in isto loco in q
me pculsi sit suspensus: z ita fuit. Ecce
quē finē faciūt inobediētes. Jō chīs. Ho
nora inqz ptez tuū z mrez tuā. q maledice
rit pzi aut mri/ morte moriat. Dat. xv.

Dñica. I. post octauā epipha niæ de euāgelio. Sermo. xij.

Crediderūt
in eū discipuli ei⁹ Jō. ij. c.
Sermo erit de sacro euā
gelio hodierno/ vbi habet
bim⁹ bona doctrinā. S; pzi salutes Jgo
zc. Pro declaratioe thēmatē est notādū/
qz in sacra theologia ponunt tres gradus
vere credētie a doctozib: pferim a sancto
Tho. xij. q. ij. ar. ij. Et a magro sneriū in
ij. di. xij. Et sunt isti: vici; Credere deū
credere deo/ z credere in deū. Prim⁹ grad
dus habet psciā intellectuāle. Scds p
reuelationē cordiale. Tertio p obediētiā
generalē. Prim⁹ z scds sunt necessarij/ s;
insufficiētes ad salutes. Jre prim⁹ z scds
pfit haberi sine tertio. s; nō cōuerso: quia
terti⁹ includit primū z scdm. Dic de istis
sicut habet dñica. xij. post festū trinitatis
sermone qui incipit. Credidit ipse er doo
mus ei⁹/ rota. p. corū. Jre vide in smonib
de articulis fidei ser. viij. vbi agit de pmo
articulo fidei: s; breuia zc. Hoc psupposi
to videam⁹ mō qre discipuli crediderūt in
eū/ sic in euāg. recitat. Ubi nota. v. pūcta.
Primū est modestia nuptialis
Scdm est clemētia proximalis
Tertiū est obediētia generalis
Quartū est gratia habitualis
Quintū est credētia habitualis.
Primū g punctū est modestia nuptia
lis/ cū dr. Nuptie facte sūt zc. vici; ad/ nud
ptias. Dic d h sicut habet in seqnti sermo
ne de eadē dñica pre pma clica. ij. z. iij. pū
ctū vt in pdicto snone pre. ij. z. iij. Quar
tū punctū est de grā habituali: q notat in
cōuētiōe aque in vinū. Aqua em cōcupl